

De nieuwe bisschop is ook maar gewoon ‘een Brabantse jongen’: ‘We hebben veel te hoge verwachtingen, van onszelf én van elkaar’

Bron: dagblad DeLimburger online van Vrijdag 23 augustus 2024 door Serge Sekhuis

Bisschop Ron van den Hout. – © John Peters

Roermond -

Mgr. Ron van den Hout (59) wordt zaterdag officieel geïnstalleerd als 25e bisschop van het bisdom Roermond. Medio juni werd zijn benoeming bekendgemaakt. Een nadere kennismaking aan de hand van de tien geboden.

1. Ik ben de Heer, uw God. Gij zult geen afgoden vereren, maar Mij alleen aanbidden en boven alles beminnen.

„Ik ben opgegroeid in Diessen, een dorp tussen Tilburg en Eindhoven. Mijn ouders komen allebei uit een agrarische familie. Mijn vader werd automonteur, hij had niets met vee en planten. Als kind werkte ik vaker mee op het tuinbouwbedrijf van mijn oom. Zo leek het na de middelbare school een logische keus om naar de hogere agrarische school te gaan. Maar al langer sluimerde het gevoel dat ik eigenlijk iets heel anders wilde: priester worden. Wat ik precies voelde, is lastig te omschrijven. Het was een diep verlangen. Ik heb er altijd alleen mee gelopen, nooit met iemand over gepraat. Op mijn 22ste, in het laatste jaar van mijn agrarische opleiding, dacht ik: als ik dit écht wil, moet ik er nu werk van maken, anders is het te laat.”

„Nee, er was niet één roepingsmoment, een plotselinge ingeving, zoals je wel eens hoort. Thuis gingen we elke zaterdagavond naar de kerk. Dat voelde altijd al vertrouwd, die geloofservaring. Ik herinner me nog dat mijn moeder me het *Onze Vader*, het *Wees Gegroet* en een kort gebed voor het slapen gaan leerde. Ik zie mezelf nog als jochie op een kruk bij haar zitten. Ze vond het belangrijk om mij dat mee te geven. Evengoed schrok ze toen ik jaren later mijn besluit om priester te worden bekendmaakte. Ik had er, als gezegd, nooit over gesproken. Ook niet met mijn ouders. In 1987 besloot het bisdom Den Bosch om de eigen priesteropleiding in ere te herstellen. Het Sint-Janscentrum. Daar ben ik toen naartoe gegaan. Ik voelde me er al snel helemaal thuis.”

© John Peters

„Ja, ik heb wel eens een vriendin gehad, maar dat heeft niet lang geduurd. Op de een of andere manier was dat niet mijn 'ambitie'. Met het seminarie maakte ik ook de keus om 'alleen' te leven, zagezgd. Eerlijk is eerlijk: ik wist niet goed wat te verwachten op die opleiding. Het was al de tijd dat niet veel jongens nog deze keus maakten. Ja, ik zwom als je het zo wilt noemen 'tegen de stroom in'. Nogal wat medestudenten haakten voortijdig af. Hoe het zou zijn, later als pastoor in een parochie, daar was ik toen nog niet mee bezig. Geen diepe missionaire gedachten. Ik volgde vooral mijn gevoel. Even heb ik zelfs getwijfeld: ben ik niet te schuchter om me onder de mensen te begeven? Zal ik niet 'gewoon' als monnik het klooster ingaan? Op 5 juni 1993 ben ik tot priester gewijd, daarna heb ik in Helmond mijn eerste 'herderswerk' verricht.”

© John Peters

„God is mijn natuurlijke fundament. Het fundament onder mijn werk én persoonlijk leven. Ik voel me thuis bij hem, gedragen en vertrouwd. Het gebed is belangrijk voor me. Ik probeer elke dag een half uur gewoon stil te zijn. Om wat dieper af te dalen in het geloof. Vaak ben ik met een tekst bezig, waar ik dan over nadenk. Soms ook schrik ik ineens wakker, dan ben ik in slaap gesukkeld. Nee, erg vind ik dat niet, want ik heb dat half uur toch aan Hem gegeven.”

2. Gij zult de naam van de Heer, uw God niet zonder eerbied gebruiken.

„Echt vloeken, zoals dat ene woord gvd, dat doe ik niet. Er komen wel eens woorden over mijn lippen als iets flink tegenzit. Erg handig met een schilderij ophangen, ben ik niet. Maar het blijft bij dingen als ‘verdorie’. Hoewel, ik mag ook niet liegen, dus ja, er is wel eens een krachtterm uitgefloept. Zodra ik het mezelf hoor zeggen heb ik er spijt van. Op straat hoor je van alles roepen. Ik denk vaak: waarom moet het zo ordinair? Mensen die woorden als *fuck* voor in de mond hebben liggen, elkaar ernstige ziektes toewensen of anderen de maat nemen. Vorige week nog, ik stak bij het bisschopshuis in Groningen een drukke weg over toen een fietser bitste: ‘Het is hier geen zebepad’. Dat zie ik zelf ook wel, maar mag ik dan niet oversteken? Die agressiviteit en de korter wordende lontjes. Daar heb ik wel moeite mee. Hoe het er tegenwoordig aan toegaat in ons parlement, het taalgebruik van sommige politici. Zo destructief. Natuurlijk mag je het oneens zijn, maar dat kan ook op een nette manier. Ieder mens is anders, behandel je naaste met respect.”

3. Wees gedachtig dat gij de naam des Heren heiligt.

„Er gaan hier op zondag in Roermond meer mensen naar het outletcenter dan naar de kerk. We zijn de zondag als dag van rust en bezinning kwijtgeraakt. Ja, dat gaat me aan het hart. Want als mensen niet meer in de kerk komen, missen ze de boodschap. Het geestelijk voedsel in je leven. De kerk moet nu concurreren met de meubelboulevard. In de 24-uurseconomie is werken op zondag heel normaal geworden. Het heeft geen zin de concurrentiestrijd aan te gaan, want die hebben wij al verloren. Ook de groeiende welvaart speelt een rol. Veel mensen hebben het goed. Met een eigen huis, een baan en mooie vakanties vragen ze zich af: wat heeft het geloof mij te bieden? Wat betreft het Godsbesef hoor je tegenwoordig vaak 'Ik kan Hem niet zien, dus Hij bestaat niet.'”

© John Peters

„Moet de kerk zichzelf verwijten maken? Zijn we te weinig meegegaan in de nieuwe tijd? We hebben ongetwijfeld niet alles goed gedaan. Ik denk overigens dat de meeste mensen eerder langzaam van ons zijn weggeraakt dan dat ze echt een bewuste keus hebben gemaakt. Ik hoop persoonlijke gesprekken met mensen aan te gaan en ze, via het evangelie, de diepere zin van het leven te laten ontdekken. Ik ben ervan overtuigd dat ieder modern mens daar op een of andere manier tóch voor openstaat.”

„Als je puur naar de getallen kijkt, mag je de toekomst van de kerk zorgelijk noemen. Veel parochies staan financieel in het rood. In 2010 telden we in Limburg per

weekend 59.300 kerkgangers, in 2022 waren dat er nog 19.500. Ook het aantal doopsels, communies en uitvaarten loopt snel terug. Vorig jaar heeft het bisdom alle parochies gevraagd om een toekomstvisie. Dan is het belangrijk dat je met de juiste vraag begint. Dus niet met 'welke kerken gaan we sluiten?', maar 'hoe willen wij hier samen kerk zijn, welke activiteiten moeten we ontplooiën en wat hebben we daarvoor nodig?' Deze maand verwachten we de antwoorden. Belangrijk blijft dat we mensen bij elkaar brengen, want geloven doe je niet alleen. Onvermijdelijk zullen er de komende jaren nog tientallen kerken worden gesloten. Dat is pijnlijk, maar als er op zaterdag of zondag nog maar tien mensen in de bank zitten, zul je dat gesprek wel moeten aangaan. Er moet een omslag komen, we moeten klein durven denken."

© John Peters

„Van die secularisatie op zich lig ik niet wakker. Dat proces is al zo lang gaande. Zelf heb ik die Rijke Roomse tijd niet meegemaakt: catechismus op school, elke maand biechten en het lof op zondag. Ik ben eraan gewend dat het minder wordt met onze kerk, maar laat me niet ontmoedigen. Ik put hoop uit de kleine bloemetjes die ik her en der zie opkomen. Jongeren die we toch weer weten te boeien. Initiatieven die inspireren. Tegen de gelovigen zeg ik: vind je eigen weg, los van wat de maatschappij ervan vindt. We moeten terug naar onze bron: de verkondiging van het evangelie. De persoonlijke geloofsbeleving en niet alleen het uiterlijke vertoon. We moeten onszelf herontdekken.”

4. Eer uw vader en uw moeder.

„Mijn moeder is in 2014 overleden, na een jarenlange strijd tegen kanker. Vooral mijn zus heeft haar al die tijd als mantelzorger begeleid. Ik heb er bewust voor gekozen om haar niet zelf de ziekenzalving toe te dienen. Dat heeft de eigen pastoor gedaan. Ik heb wel haar uitvaart verzorgd. Natuurlijk was dat bijzonder, maar ik vond het niet moeilijk, in die zin dat ik bang was emotioneel te worden. De kerk zat vol familie en vrienden. Dan voel je je gedragen. Het was heel mooi en waardevol. Mijn vader leeft nog, hij is 87. Ook hij schrok indertijd, toen ik voor het priesterschap koos. Later kwam vooral de trots. Ook nu weer, nu ik als bisschop uit Groningen naar Roermond verhuis. Van het kleinste bisdom met 100.000 geregistreeerde katholieken naar een van de grotere: 600.000 gelovigen. Ik zie het als een uitdaging. Ergens ben ik in al die jaren ook 'gewoon die Brabantse jongen' gebleven. Die Brabander komt nu naar Limburg; voor het eerst in lange tijd geen bisschop van 'eigen bodem'. Of ik mild of streng in de leer ben? Ik heb geen bekeringsdrang, zal mensen niets opleggen. Dat past niet bij mijn karakter. Ik ben rustig, trouw aan mezelf, het geloof én aan mijn kerk. Ik ben overigens meer trouw dan creatief en zal ook hier mensen om me heen verzamelen met nieuwe ideeën. Mensen die kritisch durven zijn, geen ja-en-amenknickers. Ik hoop dat de Limburgers me zullen accepteren zoals ik ben, inclusief mijn Brabantse tongval.”

© John Peters

5. Gij zult niet doden.

„Er wordt nogal wat gedood in onze wereld. Actueel zijn er die vreselijke oorlogen in Oekraïne en Gaza. Dramatisch. Ik vind het lastig om een standpunt in te nemen, vooral omdat je dan al snel partij kiest. Het ligt supergevoelig, ook in onze relatie – als kerk – met het Jodendom. Tegelijkertijd zie ik dat de verhoudingen steeds meer zoek raken: er zijn al 40.000 Palestijnen omgekomen en nog eens zo'n honderdduizend gewond geraakt. Het Israëlijsche leger maakt jacht op leiders van Hamas, maar steeds staan er weer nieuwe strijders op. Het lijkt zo zinloos allemaal. De haat zit er diep. Wij in het westen snappen dat niet altijd zo goed, denk ik wel

eens. De oorlog in Gaza is een oorlog in het Heilige Land. Het land waar Christus ooit zijn boodschap van vrede en verdraagzaamheid predikte. Dat doet extra pijn. Ik ben er vaker geweest. In de Heilig Grafkerk in Jeruzalem, gebouwd op de plaats waar Jezus is gekruisigd en begraven. Die wonderlijke, inspirerende plek waar diverse christelijke stromingen – van katholieken tot Griekse orthodoxen en Koptische monniken – samenkomen. Het gevaar van alle spanningen nu in Israël en het hele Midden-Oosten is ook dat de christenen daar steeds meer in het gedrang komen.”

6. Gij zult geen onkuisheid doen.

„We zijn – geplaatst in deze tijd – een kerk van hoge idealen, ik kan niet anders zeggen. Tegelijkertijd vind ik dat we aan die idealen, de leer van de kerk, niets moeten veranderen. We moeten ze blijven uitdragen, op een gepaste manier. Als oriëntatiepunt en houvast voor mensen. Ja, ik ken de getallen: een op de drie huwelijken in ons land draait uit op een scheiding. Zeker, er zijn situaties dat het echt niet anders kan, maar ik vraag me wel eens af of er met wat hulp niet meer huwelijken gered kunnen worden. Natuurlijk is het zo dat na enkele jaren het vuur van die eerste verliefdheid eruit is, maar je hebt elkaar wel trouw beloofd. In goede én slechte tijden. Je hoort tegenwoordig vaak dat het vooral ‘leuk en gezellig’ moet zijn. Woorden als plicht en trouw lijken uit het spectrum verdwenen. Dat vind ik zorgelijk, omdat juist het gezin – zoals wij als kerk het zien – een belangrijke basis is om kinderen in stabiliteit te laten opgroeien. Er gaan ook ouders harmonieus uit elkaar, maar ik denk dat kinderen er altijd iets van meekrijgen. Qua emoties, schuldgevoelens en het kiezen tussen vader of moeder.”

© John Peters

„Nee, echtparen die voor zo'n besluit staan, melden zich niet vaak bij mij. Ze gaan eerder naar een coach of psycholoog. Ik begrijp het wel, ze zullen denken: die man wil ons vooral weer aan elkaar praten. Onterecht trouwens. Het homohuwelijk? Daar kan ik kort en helder over zijn. Het huwelijk is voor mij evident iets tussen man en vrouw. Als zich twee vrouwen of mannen bij mij melden en zij willen – behalve op het stadhuis – ook in de kerk trouwen: dan zal ik ze het beste wensen, maar ook uitleggen dat ik dat niet kan doen.”

7. Gij zult niet stelen.

„Of ik vroeger thuis wel eens een koekje uit de trommel pikte? Wij mochten pakken wat we wilden. Te veel snoepen is je eigen verantwoordelijkheid, zei mijn moeder altijd. Er wordt nogal wat gestolen tegenwoordig. Woninginbraken. De tijd van het 'touwte door de brievenbus', kom maar achterom en goed vertrouwen is wel voorbij. Drugscriminaliteit, al die berichten over opgerolde laboratoria. Bij dit gebod denk ik ook aan de toeslagenaffaire, een heel ander soort diefstal. Daar heeft de overheid zich flink in de nesten gewerkt. Men heeft gepoogd het goed te doen, fraude willen voorkomen. Scherpe regels opgesteld, waarachter men zich lang is blijven verschuilen. In de anonieme maatschappij waar we in leven, gaat dat ook makkelijker dan vroeger. Maar als je alles in protocollen giet, creëer je ook iets onmenselijks. Ambtenaren die het mis zagen lopen en in gewetensnood kwamen, konden niet bijsturen. Ja, regels zijn belangrijk, maar je moet altijd ook ergens een uitwijk hebben.”

© John Peters

8. Gij zult uw naaste niet vals getuigen.

„Alweer een actueel gebod, volgens mij. Kijk naar al die complottheorieën, met de coronapandemie als recentste voorbeeld. Het wantrouwen richting de overheid. Virologen en andere deskundigen die werden bedreigd. Eerlijk duurt het langst. Ik zal niet zo gauw dingen achterhouden voor mensen. Als een pastoor in een parochie

dingen doet die niet kunnen, dan moet ik daar als bisschop iets van zeggen. Het gaat vooral om de manier waarop. Mijn ervaring is dat als je het netjes en overwogen doet, het meestal positief uitpakt. Die pastoor voelt zich dan gezien en gewaardeerd. Je bouwt vertrouwen op. Anderzijds moet je ook niet op alle akkefietjes reageren. Dan kan het ontsporen. Of roddelen ook liegen is? Praten over anderen is roddelen als je iemand anders bewust zwartmaakt om er zelf beter uit te komen. Het gaat om de intentie. Ik zeg altijd: als je ergens mee zit, ga naar degene die er iets aan kan doen, niet naar de buurvrouw.”

9. Gij zult geen onkuisheid begeren.

„Dit gebod lijkt erg op het zesde. Waarom het ooit zo is bedacht – afwijkend overigens van de protestanten – laat ik graag aan moraaltheologen over. Hetzelfde geldt voor het eerste gebod, waar in de katholieke versie van de Tien Geboden nogal geschraapt is in de verering van afgodsbeelden. Want hoe breng je dat in relatie met al die kaarsjes die elke dag worden opgestoken bij Sterre der Zee in Maastricht? De uitleg is: Jezus, de zoon van God, is mens geworden. Wij worden door Hem in onze menselijkheid aangesproken. En zo vinden wij dat we beelden mogen maken van heiligen, van Maria en Jozef, van Christus en Christoffel, of noem ze maar op. Niet om daarmee God of die heiligen te aanbidden, maar om ze te vereren en te zien als concreet voorbeeld van christelijk leven.”

„Onkuisheid en mijn keus voor het celibatair leven. Ja, soms is het moeilijk. Zonder celibaat zouden we geen of minder priestertekort hebben, die geluiden zijn bekend. Al best oud ook. Als het celibaat zou worden opgeheven, ken ik wel mensen die priester zouden kunnen of willen worden. Anderzijds vind ik het celibaat, het idee dat je je als geestelijke totaal aan Hem kunt wijden, te belangrijk om los te laten. Daarbij: ook in de protestante kerk zien we een terugloop van het aantal dominees; die wél mogen trouwen. Het celibaat opofferen voor het priestertekort, ik vind het te simpel gedacht.”

„Het celibaat wordt ook in verband gebracht met het seksueel misbruik binnen de kerk. Uiteraard zijn die daden nooit goed te praten, maar er zijn ook onderzoeken die dat verband niét zien. En hoe zit het met misbruik binnen gezinnen? Een vader die zich vergrijpt aan zijn eigen dochter. Ik word er niet vrolijk van, wat je allemaal in de krant leest qua grensoverschrijdend gedrag.”

10. Gij zult niet onrechtvaardig begeren wat uw naaste toebehoort.

„Jaloezie en prestatiedruk zijn de woorden die bij dit gebod in me opkomen. Mensen die jaloers zijn op het grotere huis of de duurdere auto van de burens. De continue prestatiedruk op school én op het werk. Laatst hoorde ik het nog op de radio: ruim de helft van alle studenten heeft last van stress. Veel jongeren kampen met gevoelens van angst en depressie. Hoeveel mensen krijgen er niet een burn-out? Letterlijk opgebrand en uitgeput. We maken elkaar gek. De Belgische psychiater Dirk de Wachter zei het ooit beeldend. Hij vergeleek onze samenleving met een speedboot die sneller en sneller vaart. Aan de achterkant van de boot vallen steeds meer mensen af. Ze kunnen het tempo niet meer bijhouden. Honderdduizenden

Nederlanders slikken elke dag slaap- en kalmeringsmiddelen. Nog eens 1,2 miljoen landgenoten gebruiken antidepressiva. Bij steeds meer kinderen wordt de aandachtsstoornis adhd vastgesteld. We hebben veel te hoge verwachtingen, van onszelf én van elkaar. We schroeven het enorm op, vinden dat we aan van alles moeten voldoen. Alles moet perfect zijn, terwijl niemand perfect is. Laten we accepteren dat dat niet altijd haalbaar is en eens wat vaker stilstaan dan almaar voortrennen. Waardeer elkaar gewoon zoals we zijn. Ieder met zijn of haar eigen talenten.”

© John Peters